

Megjelenik a Társalkodóval minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerkesztő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívántató példányok iránt csupán a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Ertesítőben mindenféle hirdetés félévénél 's pontosan és jutányosan közöltetik.

Hirlapi félévünk vége közelegetével a jövő július-decemberi félesztendei folyamért járandó előfizetésre vagyunk szives tiszteletű bizodalommal felszólítani bátrak a két testvér hazai tisztelt olvasó közönséget. Mivel pedig az általunk is közölt fensőbb rendelet szerint a nm m. kir. udvari kincstár által a **hetenként kétszer** szétküldetni szokott hirlapok minden példányától a félévi postadíj 48 p. krról 1 frt. 12 krra, a hetenkint többször szétküldetni szokottaktól pedig 2 pforintra emeltetett: ez okból kénytelenek vagyunk az eddigi szokott félévi postai előfizetés-díj az említett fensőbb rendelet következtében lapjaink hétszakos kétszeri szétküldetése mellett 24 pengő krral emelni. 'S minthogy a Magyarország és Erdély postaiállomásának nagyobb részire még jövő félesztendőben is hetenként csak kétszer történendik a hirlap- és levél-szállítás, ennél fogva még jövő félesztendei (július-decemberi) hirlap-folyamunk hetenként, mint eddig, két ízben fog megjelenni és szétküldetni; 1848tól kedve azonban, mivel addig hiteles tudósítás szerint a hetenkénti négyszeres postajárás a még eddig ezzel nem bíró vidékekre is ki fog terjeszteni, fensőbb k. engedelemmel fogva testvér-lapjaink is hetenkénti, négy ízbeni megjelenésöknél fogva, négy ízben is fognak szét küldeteni hetenként minden tájra.

Az előrebocsátottakhoz képest a félévi előfizetés boríték nélkül 's házhoz küldéssel Budapesten mint eddig 5 pengő forint, borítékosan szinte Budapesten házhozküldéssel, mint eddig, 6 pforint; — borítékosan postán 6 frt. 24 kr. pengő. Előfizetheti helyben Pesten uri utca 453dik számú Trattner-Károlyi ház első emeletén a szerkesztőségnél 's Magyar- és Erdélyországban minden kir. postahivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldre kívántató példányok iránt csupán a bécsi főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Pest június 1jén 1847.

A Jelenkor és Társalkodó szerkesztősége.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Kinevezések előléptetések, Tiszaszabályozás. Budapestnapló. Ung megye tisztújító — Bereg és Pest megyék közgyűlései; táj és népismertetés Csáktornáról. Társulati élet: a pest-szegedi csatorna társaság közgyűlésén hozott határozat.)

Külföld. (Ausztria, Amerika, Portugalia, Spanyolország, Anglia, Franciaország, Olasz és Oroszország) Ertesítő; gabonaár.

MAGYARORSZAG és ERDÉLY.

Ős. 's ap. kir. felsége a magyar kir. udv. kancelláriánál megüresült rendszeresített udv. titoknokságra Jászay Pál eddig számfőlötti udv. titoknokot érdemesíteni, számfőlötti fizetéses udv. titoknokká pedig ugyan ezen főkor-mányhivatalnál Beké Kálmán központi tanulmányi bizottság ülnökét; végre Hesz János magyar kir. udv. kincstári tiszteletbeli fogalmazót a magyar kir. udv. kincstár titoknokává kinevezni legkegyelmesebben méltóztatott.

A nmlgu m. kir. udv. kincstár a szigetih fő-sópénztárnál megüresült tiszti állomásra Kútká János, ottani ideiglenes gazdaság-hivatali kulesárt alkalmazá.

Schwinn József, újvidéki kir. sómázsamester folyó évi május 30kán meghalálozott.

Tiszaszabályozás.

Csekély financiám, melyet a számos enyimekről szükséges gondoskodás is kevesit — ritkán engedi azt, hogy közdolgozbanrészt vegyek. A Tisza rendezése dolgában azonban ingatlan birtokom nevezetes részével levén érdekelve, — elolvastam a gróf Széchenyi István ur ó excellentiája könyvét, és a tiszai-debreceeni nagygyűlés alkalmával nyújtottam is bé ó excljának némely jegyzékeket az említett könyvre, kérvén azoknak figyelembe vételét. Azon észrevételek rövidítve következők voltak:

1) A tiszai társulatoknak nem lehet czélszerűen sehol több emberből állniok, mint a mennyien a Tiszának ugyan azon oldalán fekvő egy darab Tiszarétet bírnak, mint a minő például Szolnoktól Várkonyig — hol magam is érdekelve vagyok, a pesti oldalon fekszik, mert egy érdek csak ezeknek lehet, s már az általellenben lévő oldalon ugyan ennek irányában is — vagy alacsonyabb, vagy magasabb töltés kell, és lehet hogy valamelyiken oldal viz is jön a Tiszába, mi a Tiszaréték mentesítése költségeiben mindenütt különbséget okoz, oly nagyot sokszor, hogy a mentesítés a költségre nem érdemes, mit hogy az viseljen, ki a magátét kevéssel megmentheti, — nem igazságos. —

2) A Tisza rendezésének előleges libellationalis — directionalis — inspectionalis, és az egészreható általtvágasok költségei minden kiszáritandó földek birtokosait hold számra közösen egyformán illetik; a töltések költségei azonban csak azokat, kiknek földjeit a víztől ovtják szinte hold számra, és classificatióra szükség nincs, mert a föld jobb, vagy rosszabbága regulatio előtt is azé, a kié azután, 's azt nem a regulatio adja, mert annak az előtt is mikor árvíz nem volt — az vette hasznát, vagy vallotta kárát, a ki birta.

3) Az ósiség kérdésére a törvény mondja ki, hogy az örök áron eladott Tiszarétéről szóló fassio nem invalidálható, a zálog pedig csak három év alatt váltható ki, különben e nélkül is a javítás megtérítendő.

4) A töltések jó karban tartását csak úgy tartom lehetőnek, ha legalább — mig fák fedendik töltéseinket, folyvást adozunk a szabadtított rétektől felvigyázók fizetésére, munkára. —

5) Minden társulat a második pontban említett közös költségekre szükséges somma öt illettő részén fölül —

csak azon sommáért álljót, — mely az ő földje mentesítésére fordítottat. —

6) Ha valamelyik illy kis társulat, mely egy Tiszakanyarulatot bír, rendezni nem akar, mivel ezzel kárt csak magának, de nem másnak okoz, azt rendezésre kényszeríteni nem szükséges; ha azonban fele akar, fele nem; a nem akaró kényszerítve légyen rendezni. A földnek értvén fölt, — nem a személyzetnek. —

Ha jártas lettem volna a vízmérnökségben, szözlöttem volna ahoz is, de mivel a Hydraulikából csak annyit tudok, hogy ha az udvaromba eső vizet onnan kivenni akarom, mindig alúlról megyek a kapával a szokott lefolyásokon fölfelé, mig sehol megállót nem találok, és mint az apáti forspontos, ki az őt az iránt foggató urat, hogy miképen, honnan jött az apáti töltés mellé az a sok viz — holott ott se Tisza se Duna nincs, ezen felelettel hallgattatta el: ugy jött uram! hogy később tiz mérföldet kerülni, mintsem egy kis hegyen mennyen, — mivel mondom csak ennyit tudok, azonban ezek szerint se igen örömet nézem, hogy fölülről a vizet reám regulazzák a helyett, hogy alulról nyitnák az utját, 's így tőlem is oly hamar mehetne lejjebb, mint jön én hozzám. Hallgateg mindazáltal, mert hát ha még is jobban tudja az a sok okos ember, mint az illy magam forma együgyü, legalább philosophus maradok, mihez máskép jutnom nehéz. — Azt azonban nem hallgathatom el, hogy a legközelebbi hevesi társulat közgyűlésén jelen levén, olyan akadályokat láttam, olyan aggodalmakat hallottam, — pedig a dolgot szivesen akaróktól, és némelyikbe velök magam is osztozom, melyeknek elhárításán igyekezni kell, melyeket megszüntetni szükség, hogy az egyértetés, a közös vállvetés, mely illy óriási munkánál nélkülözhetlen, a nagy tiszai társulatnál fenmaradjon, és meg ne szünjék. — Hivatalnokink becsületes fizetése, mindnyájunknak, kik jelen voltunk, a belajstromozásra a kívánt kötelezvények kiadására készségünk mutatja, hogy a dolgot magát szivesen akarjuk mindnyájan; de akadályokat látunk, — aggodalmaink támadnak, melyeknek elhárítására, megszüntetésére nyomtatott könyveket nem találunk; még a Tiszakönyvet se bírjuk megkapni, pedig abba sincs az a sokféle bonyolódott lehető eset, melyre az ember, — a kényér töréskor bukkanik. Ilyenek a mennyire eszembe jutnak ezek, a ki többet tud mondja el, mint én elmondani kötelességemnek érzem: —

1) Mit tegyünk ott, a hol tagosztály nem levén még legalább végre hajtva, vagy az egész vízjárta föld mennyiségét se tudjuk, vagy ha azt tudjuk, de nem tudjuk hány 1200 öles hold az enyim belőle, hogy laistromozzuk be, hogy adjuk ki róla a kötelezvényt?

2) Be írjuk az egész vízjárta földet, vagy csak annyit laistromozzuk be, a mennyi meg lesz mentve? És honnan tudjuk meg ekkor azt, mennyi lesz megmentve nekem? mennyi másoknak? ha csak a megmentendőt kell beírni; pedig talán így kell, mert csak az viselheti a terhet. —

3) Mit csináljunk a vízjárta urbérisséggel, ha vagy nem is tudjuk mennyi? — vagy ha tudjuk is, ki laistromoztassa azt, ki adjon róla kötelezvényt? — Mi pedig nagyon gyakran, 's majd minden Tisza melletti helységnél elé fordul. —

4) Miért van minden a Heves megye kebelében történendő általtvágas költsége a hevesi társulatra vetve, holott ez az egésznek, nemesak ennek a társulatnak, sőt inkább a rajta fölül esőknek hasznát, ki fog é ez, és mikor fog kiegyenlített? —

5) Miért történnek eltöltések már több helyeken, mi előtt minden általtvágas az egész Tisza mentén készen volnának? — és lehet é az előtt, tudni minő töltéseknek kell emelkedni? —

6) Miért fizetünk interest, sőt törlesztünk tőkét, mielőtt pénzt kaptunk volna? mi, kiknek földök mentésén nemesak most még munka nem folyik, de azt sem tudjuk: kerül é reánk is, és mikor, vagy soha — a sor?

7) Egyenlő lesz é sorsa annak, ki vagy már mentve van, vagy rövid időn mentve lesz azzal, ki vagy néhány, vagy nagyon sok év mulva lesz a viz alól kiszabadítva? — Micsoda ut-mód van kigondolva az e tárgyban kiegyenlítésre? nem lenne talán rossz fizetvén azokkal, kik hamarabb lesznek szabadítva — hold számra a víztől mentett földektől, azok javára, kik később szabadulnak: mindaddig, mig az utolsó is kiszabadul. Én legalább más módját a kiegyenlítésnek gondolni nem tudok, mert reméllem itt sem felejtjük el, hogy nemo tenetur locupletari cum damno alterius, pedig világosan az én kárommal gazdagodnék az, kinek rétye kiszáritására én adnám pénzemet; ezzel még azt is eszközölve, hogy eddig az ő földjén hevert viz is az enyimre jöjjön heverni. —

8) Meglesz é különböztetve az olyan mentesített föld, melynek szabadtítására, mivel mély kanyarulatban fekszik, rövid töltés kell, — az olyantól, mely keskenyen, de hosszant nyulik el a Tisza mellett, 's ennél fogva hosszutöltéssel lesz megmentendő? holott az első esetben nagy darab föld szabadul kis költséggel: az utolsóban pedig kis darab nagy költséggel. Hát még oly helyeken hol viz leeresztés költséges zugók is kellene, mennyivel rug fölebb a száritási költség, mint ott, hol egy töltés kell csak a Tisza rét szabadtítására? — Én nem gondolhatom, hogy a zugó árát is én fizessem, ha nekem csak töltésre volt szükségem.

9) Mi történik olyan helyeken, hol a Tisza a falut mossa. — Tartozik é az általellenben lévő Tiszarét birtokosa a Paleocapa által tervezett egész 300 öl széles ártért kihagyni, és így 150 ölet a mosott falu javára hagyni árvízutnak? — és

10) Mivel ez a Paleocapa által tervezett 150 öl széles ártér azt következteti, hogy a töltéseknek ugy szölván mindenütt a legalacsonyabb helyeken kell húzatniok, mit ő is elismer, midőn a parttól távolabb fekvő téreket, — mindenütt alacsonyabbaknak lenni tapasztalta, nem lehetne é közelebb tenni a töltéseket a partokhoz, kivált oly helyeken, hol különben nagy lapályokba kellene tétetniök, és töltés magassággal pótolni ki a szükséges ártért, mely a 150 öles szélességre volt számítva. Mert keveset nyerhetek vele, ha 10 láb magas töltést húzok három láb alacsonyabb téren 150 ölnyire a parttól, vagy szinte tiz láb magas töltést csinálók a három láb alacsonyabb földön, a parthoz 75 ölnyire, mélységben adván így ki a viznek az ártért, mit amott szélességre számítottam. Azonban a terhet viselő földbe nagy különbség származnék ebből, pedig mentől többen viseljük a költséget, annál könnyebben fognánk azt viselni. — Ide tartozik

11) Az a kérdés — követelhet é rectificatiót az osztályra nézve az olyan atyafi osztályos atyafia ellen, kinek földje vagy egészen, vagy egy részben viz járta föld marad — a regulatio után is, — holott osztályos atyafia vagy egészen víztől mentett földet fog bírni, vagy legalább több víztől szabadultat a regulatio által? — Az osztály bolygatásnak a magyar törvény soha sem volt barátja, megengedte azonban, hogy 32 esztendő alatt akár rectificatió, a

kár nova divisiónak legyen helye a' szerint, a' mint a' sérelem nagyobb vagy kisebb, mely az osztályból származik. Az volna tehát véleményem szerint a' megfajtott kérdés, — rosszabb lesz é, az ártérnek hagyandó föld, és kevesebb hasznu lesz é mint a' minő az eddigi Tiszarét? — mert ha rosszabb nem lesz, mint a' mostani, ugy nem lesz s u b s e q u e n a t u s d e f e c t u s , a' mi egyedül tehetné itt okát a' rectificatio keresetnek; nehezen lesz pedig véleményem szerint rosszabb azért, mert a' Tiszának a' regulatívval sebesedni kell, annál fogva, ha megfutja is az ártér, — a' víz nem fog feküdni hónapokig rajta mint most, ugy pedig már nem csak rosszabb nem lesz, de jobb lesz, és bizonyosabban ad annyi hasznót, mint most ekkoráig. — Ha azonban még is azt mutatná a' bevégtelt regulatio után egy pár esztendő, mert igazi bíró benne mégis csak az idő lesz, hogy az ártérnek hagyott föld, — annyi hasznót sem ad, mint adott — a' rendetlen Tisza rét, — akkor csakugyan lesz helye a' rectificatióknak az osztályos testvérek között. De ha ellenben az ártérnek hagyandó föld annyi hasznót fog adni, a' mennyit adott az a' Tisza rendezés előtt, ugy rectificatióknak helye nem lehet, mert nem lesz subseque natus defectus, azt pedig, hogy az egyik atyafi osztályba jutott rátáját pénzrel haszonvetőbbé tehetné, és tette, rectificatióra okot szinte ugy nem szolgáltathat, mint nem szolgáltat az, ha két egyformán osztott testvér közül — az egyik később szerencsés levén, a' másik nem, az elsőnek osztályos részét a' szerencse az igyekezettel két annyit érővé tette. —

12) Ki é lesz a' töltés a' rendezés után, az é a' kinek földje végén esik? vagy a' társulaté; csak azon kis társulatot értem, melynek földjeit védi? Ha ki lesz sajátíva a' töltés-hely, ugy azének kell lenni, a' ki kisajátította, de azének kell lenni a' gondviselés köteletségének is. — Talán nem volna céliránytalan az egész ártérnek hagyandó földet a' töltés helyéig együtt kisajátítani, és azután ujra adni el annak, ki magára vállalná a' töltések jó karban tartását, mint ilyen formát gróf Széchenyi a' bodrogközi töltéseknél említett Tiszavölgy könyvében. — Ha pedig ki nem lesz sajátíva a' töltés hely, ugy a' töltés felszine annak fog hasznót hajtani, a' kié volt a' töltés helye, akár kaszálja, akár fákkal ültesse, csak sertés legelőnek ne használja azt. Kivánatos volna utaknak használni az illy töltéseket, kivált oly helyeken, hol Tiszaárkor, nagy kerülésekkel juthatunk csak a' különben közelfekvő helyekre. A' rajta járat a' töltésnek használna, és ha vámot szednénk rajta, talán a' reparatiótis kiadná. De illyesmit p — v i c s hogy javalhat. — Csak az istenért uraim valahogy a' politikai színezetet a' szegény Tisza dolgába bé ne hozzuk!!

Ezeknek elsorolására adott nekem tért a' szárazság után szerencsésen bekövetkezett esős idő, melyért bár elkésett is, elég hálát istennek nem adhatunk. — A' kinek több jut eszébe, és jobban reá ér e' tárgyról gondolkozni, irni, több tiszai tagtársaim nevében is kérem, mert helyettök is írok, — legyen szives velünk gondolatit közölni, a' fent elölszámlált nehézségeket eloszlatni, aggodalminktól benlönket szabadítani annál inkább, mert mi nagyon sokan bár legjobb akarattal, mit mint említém, mind hivatalnokinknak rendelt fizetések illendősége által, mind azáltal megmutattunk, hogy magunkat bé lajstromoztattuk, és az első négy évre reánk vetett fizetésről kötelezvényinket kiadtuk, s ezeket Isten segedelmével a' magok idejében beváltani is szándékozunk — ugy vagyunk elhatározva, hogy azt ugyan a' mit köteleztünk, befizetjük akar történi azon négy év alatt javunkra valami a' rendezésből, akár nem, de ha a' négy esztendő alatt mindig csak olyan helyek jönnek munkálatti sorozat alá, a' mely munkákból mi reánk nemcsak haszon nem jön, de a' víz reánk tódításával s' tőlünk alább nem mehetésével kárunk mutatkozik, akkor több köteleztetést magunkra vállalni nem szándékunk, minél fogva a' tiszai munkálatok sorozatát, min változtatni szabad ne legyen — minélelőbb látni igen ohajtanánk. *) Várkonyi 14dik június 1847. Szücs Ábrahám.

BUDAPESTI NAPLÓ.

A' budai hegyek kereszteltetése mult szombaton szerencsésen ment végbe, a' nevek megmagyarítatának közmegegyezésével Buda-város érdemes tanácsának. Tehát a' magyarosodás ügyében egy lépéssel odább volnánk, — lépést mondánk, bárcsak futást mondhatnánk. — Igaz ugyan, hogy egy lépés is jobb a' semminél, valamint némelyek már azt is beszélék, hogy lassan menj, tovább érsz; — de kár volna elfelednünk, hogy a' tekenős béka csak egyetlen egyszer fogta meg a' nyulat, s a' mint mondják: ez is csak m e s e b e s z é d . Aztán kedves atyámfiai! nagyon sokat beszélünk ám mi már a' p o r s z e m r ö l , e k é n t n e m á r t a n a t á n a' p o r o l á s n a k b é k é t h a g y n i — Valamint a' göröngyöket is sokszor emlegettük, de felszedni, vagy isten igazában e l e g y e n g e t n i senkinek sem volt kedve. Tegyük uraim a' nemzetiség dolgában mindig többet, mindig többet, különben ránk fogják, hogy egy nyúl ellen hét sváb vagyunk. —

*) Kéretnek a' l. cz. lapszerkesztőségek ezen kérdő pontoknak becses lapjaikban szíves közléseért. Sz. Abr.

Talán meszse is mentem már a' keresztelőlől, pedig most is inamban van a' mulatság ára. Az igaz, hogy gyönyörű mulatságunk volt, — kivált azok a' szép t o a s t o k , mily mulatságosak voltak! A' t o a s t pedig az, mikor egyik azt mondja: hogy valakinek egészségeért szírik, — aztán csak innék, de nem iszik ám, hanem neki esik egy dictionak, s ott capacitálja az embert egy félóráig. — Hisz uraim azt meg lehet mondani egy pár szóval, hogy ki éljen, egy negyed óra alatt elmondhat vagy két százat, a' többi aztán éljen a' maga emberségéből ha tud: de ne nyomorgassák az embert egész ebéd alatt. Különösen kitünteté magát egy fiatal legényke, ki minden embert élteti akar. — Ugyan édes uramocsem, ha ráér tegye meg azt a' barátságot, járjon utszáról utszára, szedje fel a' beteg nyomorultakat, hordja őket kórházba, mert az illyeneknek ugy is egyetlen egy kívánsága, hogy őket az ú r i s t e n é l t e s s e , itt aztán lesz nyoma a' toastnak! — Ó Dániel vedd kezébe a' medicinas üveget, a' toastnak ránk nézve keserű pohara helyett!!!

Pesten egy szabó dramát írt, de a' férczmű a' bíráló választvány által visszautasították. A' szabó erre dühbe jött, s legközelebb Szigligeti ellen pert akar kezdeni, Szigligetire ráfogván, hogy dramáját bizonyosan elolvasta, s abból most lopni akar, s ezért utasítatá vissza a' szabó-dramát. Mint-hogy e' dolog szóról szóra igaz, bátorokodunk máj sztrámnak egy pár szót mondani. Kedves májstram! Győződjék meg, hogy szabókézhben isten a' papírost méltéknak teremteté, s ámbár megszorodott szívvel hiszszük, hogy sokat dolgozott már ingyen, s talán dramáját is ingyen adná; de gondolja meg, minő fájdalommal esnék, ha ön is ugy járna, mint járnak saját kezével készített nadrágai a' megvarratás utáni első percekben, hogy önt is, mint azokat, isten igazában meg té g l á z n á k . Ne kívánjon ön kitörni a' szabóság korlátiból; ne kívánjon ön első lenni. — legalább hagyja ön az első lépést egész szerénységgel a' vargáknak; várja meg, vajjon a' vargamű hogy áll meg talpán!..... Tiszteeljük önt, — májstram!

Az Ungar felszólítására kénytelenek vagyunk mi is a' Hiador-Szigligeti perbe bele szólni: Mondunk pedig ennyit: hogy ki mihez nem ért, hagyjon annak békét; a' nemzetes aszszony-ság pedig — esőkolom kezét — csak annyit ért a' német szöböl, mint az egyszeri ember, kinek midőn félóráig beszéltek németül, azt felelte vissza: niksz tájts! Hogy pedig igazam van, innét látszik ki: Az Ungar Hiadort „Liebe Narr“nak mondá: a' mi magyarul annyit tesz, mint kis bohó! de ön ezt nem tudván — kedves aszszonynéni — nagy dir-durrall „bolond“nak fordítja. Azért máskor legyünk vigyázóbbak, különben nekünk máskor nem azt mondják, hogy „Liebe Narr“,... Üssünk lármát a' hol kell, hagyjunk mindent a' végére járn, mi részünkről nem leszünk cigányok, kik ütök a' gyermekeket, mielőtt a' korsót eltörmé. Végre pedig a' dícséretet és gyalázásokban ovatosak legyünk; mert egy ügyetlen barát védelme több kárt tesz, mint száz ellenség. Hiadornak ha van lángeze, kivija magát, nem kell oda vénaszszonyi recommendatió, különösen az olyan recommendatió, mely a' szomszéd uram leányának rovására megy. A' pegazusra nem elég valakit rátolni, ott válik el a' dolog, hogyan üli meg valaki a' nyeret. Kujdi Nacht, frá-mujder! az az magyarul: ne dugja kend mindenbe az orrát.

No még csak az kellett, hogy a' naplóíró szoptatós dajkának nézze valaki! Vagy három hónapja Budán egy aszszony egy kis gyermeket talált, — s minthogy már nem tarthatja, sziveskedett a' csecsemőt nekünk ajánlani. Az isten kedvéért csak nem akarnak kipszultítani a' ténából, hisz alig van ténatartómban annyi mennyivel magamat teli nyalhatom, — s még erre is kósztot tartsak?! Már ha nagyobb volna, hogy segítsen kéfélni, a' porzó-pálczával magunk csak elbajmolódnánk; de így kénytelenek vagyunk a' nem ismert apát magzatára figyelmeztetni. — Ismertető jele a' gyermeknek: 1. leány, 2. mindig sir, 3. éhes! s ha az illető apa nem jelenené magát, kérünk minden emberbarátot, a' ki nem ténából él, vegye gondolai alá e' gyermeket, s tetteért megáldja az irtalom istene. Tudomást kaphatni róla e' lapok szerkesztői hivatalában.

A' Noththeaternél nagy betűkkel meg van írva: D e r E i n g a n g i s t v e r b o t h e n ! Jól teszik, ne ereszzenek be senkit, ha valakit agyon találna útni a' fal, még majd önöket okoznák. Részünkről bátran ugorhatik akárki akár a' kutha, akár a' Noththeaterbe, mi — tudom — nem megyünk utána. — A' multkor azt találtuk mondani, hogy vékony a' fala; — de hogy az, sőt most meg azt mondjuk, hogy csak valamivel vékonyabb, mint némely ember arcán a' bőr, melyből azért nem szabtak sarkantyús eszimat, mert még eszimatnak is vastag!

A' pestvárosi tanácsnak egy újabb és jeles intézkedéséről tesztünk említést, miszerint a' tanács minden városnegyedben sütökemenczét akar felállítani, hogy a' közszükségre olcsóbb kenyeret állíthasson elő.

Tegnap megnéztük a' központi súlyerjú (centrifugal) vasutat E' vasuton tudniük egy kis kocsi magasabb pontról leszáladván, a' sinek a' levegőben is még egész kört csinálnak, s e' körben is megfordulván ismét egy magasabb, de a' kiindulási pontnál mégis alacsonyabb emelkedésre felszalad, a' nélkül, hogy valami a' kocsiába helyezett tárgyakból ki- vagy a' kocsi maga leesnék. A' centralisták már annyi üres szót elpotyogattak, tán most könnyebben boldogulnának rögeszméjükkel a' levegőben!

Egy ismerősünk állításaként Nográdban bizonyos kántornak föltűnő erős mély hangja van. Egyszeresmond figyelmeztetni akarná általunk ez ismerősünk a' színházi igazgató-ságot e' jeles tehetségre! Azonban legjobbnak hiszszük azt, hogy az illető maga jöjjön fel bemutatni magát, vagy legközelebb helyen műértők által tétessen tanúságot, s a' jó siker után előre biztosítjuk részünkről az ide utazás költségének megtérítéséről; de előbb semmi esetre sem tanácsolhatunk jobbat.

Geibel Károly bizományában megjelent, s általa minden könyvkereskedésben kapható: „Megyerendszer hajdan

és most; harmadik kötet. Megye-kiadási rendszer, s megye statitika; első rész; Tiszáninneni, és Tiszántuli megyék. Előadva íj. Palugyay Imrétől.“ E' korszerű munkának terjedelmeseb ismertetését Társalkodónk egyik száma adandja.

A' Nemzeti Ujság nem rég egy hosszú cikket írt a' hirlapokról, és a' „Nemzetes Ujság“ról, ebben elismeri, hogy a' nemzetes ujság nem hirlap, hanem más valami. Elsorolván saját címeit, egyet kifejejtetett, mit pedig az ujdonsági krónika szinte följegyzett, s ez a' híres a v a s d i é s e m z e t e s cím, kérjük ennek is ünnepélyes betáblázatását.

A' Honderű legközelebbi számában meg d i c s é r h e n n ü n k e t , és pedig elődünk rovására; na ezt többet ne cselekedje, mert csak még ma vettük észre, hogy elődünk itt felelte a' b o t j á t , mellyet ahgha nem a' II. számára vett; — Azt mondja még a' többek közt, hogy még szegletesek vagyunk; eltalálta: és pedig n é g y s z e g l e t e s e k , ut figura docet. ☐

TÖRVÉNYHATÓSÁGOK.

UNGMEGYEI TISZTJUTÁS. Ungmegyének június 15kén tartott tisztújító gyűlésén az új tisztikar következőleg alakított: első a l i s p á n : id. Horváth Gábor felkiáltással; m á s o d i k a l i s p á n : Fekete Lőrincz; főjegyző Ifj. Both Miklós; a l j e g y z ő k : első Petrovay Ákos, második: Szabó Lajos; f ő ü g y é s z : Fekesházy József; a l ü g y é s z : Bözörörményi József; f ő s z o l g a l o r á k : Pribék Miklós, Mokesay Dániel, Gaal Homoky Lajos, és Balogh Károly; f ő a d ó s z e d ő k : a' hadi pénztárnál Orosz András, a' házínál Héthy Antal; a d ó s z e d ő k : Lelovics József, Köröskényi Ferencz, és Haraszthy József; s z á m v e v ő : Buday Miklós; a s z o l g a l o r á k : Szikszay János, Fekete Ferencz, Orosz Márton, Pongrácz Béla, Gálcsy Gusztáv, és Budaházy Károly a' központban 'stb. 'stb. Részleteiről a' jövő számban.

BEREGMEGYE a' Tiszaszabályozás terén többé nem beszél, de teszen. Ásó és kapa a' társulat kezében; még egy pár nap, azután végkép elköltözik a' megrongyolt partokra, mellyeknek ott a' talyicskák ezrei egyhangu sívár dalainál, a' közel jövőben tenyésző gazdag virányokat jösolgat. Ah! ti nem tudjátok, mennyi éd van a' talyicskák fülhasogató rikoltásában, kivüle a' mesterkelt világban füleinknek nincs melodia. De ti nem értettetek minket.

A' társulat május 27kén tartá a' székvárosban nagygyűlését E. T. és L. M. központi választványi biztosok jelenlétében. Ezt nevezhetnők a' társulat alakuló gyűlésének. Teendője volt: a' választvány-megalakítása és így tovább a' kezelő fizetéses hivatalnokok választása; ezélya volt a' belajstromzás, kötelezvények aláírásának folytatása s bevégezése, melly ezelőtt néhány héttel a' központi választványi biztosok első megjelentével tartott egy társulati gyűlésben kezdetet meg. Most a' lajstromzók s a' nem lajstromzók igen számos gyülekezete előtt, P. I. félreismerhetlen erélyű és pontosságú ideiglenes társulati elnök vetése alatt a' tanácskozás megkezdetvén, s az alapszabályokat a' vidéki társulatokat illető része mindenekelőtt felolvastattat. L. M. egyik központi választványi biztos magának és társának ezen vidéki társulat irányábani állását kijelölvén a' választások érdekében nyilatkozott: hogy a' kézalatti szabályok értelmében a' belajstromzók, kik a' 10 tagból álló választványi tagok megválasztása tekintetében szavazási jogot kizárólag bírhatják, azoknak nevei vetessenek fel, hogy a' választásba egyedül illyenek és így tisztán társulati tagok folyjanak. Egy vidéki birtokos ebben magára nézve sérelmet talált, kifejtvén, hogy azért, mivel a' belajstromzási véghatáridő vele nem közöltetett, a' társulattól kimaradni s választási jogtól megfosztatni nem akar. A' dolog hosszas vitakozás tárgyalón. F. Gnak a' Verbóczy quindenáji eszébe jutottak és csatázott végnélkül a' belajstromzásra szabott idő rövidege ellen; nem magára nézve, mert hisz ki volt az, ki a' társulati közelebbi gyűlésben legelső fogott tollat kezébe, ártévalatti birtokát belajstromozni, mint ő. Igaz, szóló első lajstromzó volt, s erre megemlékezendünk. De — mint mások gondolkoztak — tudható vala szóló, ki a' quindenák teoriáját ez ügyben megalapítani akará, hogy itt minden pillanat, melly a' késletteléssel elvesztett, megfizetetlen, és épen azért, hogy e' társulatnak, melly különben is mint mindenik — önmaga alkothat magának eselekvéseiben szabályokat, Verbóczy juris processusán járnai nem lehet, hogy most, midőn a' társulatnak már ásót és kapát kell kezébe vennie, az ügy több-több határidő-szabogattással halasztást nem szenvedhet. F. G. még mindig kezében tartá a' vitakozás fonalt, s most, midőn e' két szót „ásó és kapa“ elhangzani hallá, biztos tekintetet vetvén begyülekezett közrendű nemeseink tömegére szóló magasztaltsággal: „igen tudom én azt, hogy a' társulat pillanatai drágák, hogy az ügy késedelmet nem tűr, de ásóról és kapáról levén szó, azt is tudom, hogy azon ásó és kapa lesz az szegény nemestársaim kezében, mellyel önmagának sirját megásá. Ah! ezek é hát az uj kornak hatalmas profécziái! Igen, ha meg nem volnának fölöle győződve, hogy ime jósigék pusztán egy hatalmas „éljen“ előteremtésére voltak fello-

bogtatva, térdet fejet hajtánánk; Hja, de nekünk is vannak papjaink, kiket igen jól ismerünk. Tehát azért fogunk ásót és kapát kezünkbe a Tiszánál, hogy vele sirunkat ássuk meg? Miért nem mondotta ezt szóló korábban, talán éppen akkor, midőn a lajstromzás ígéje legelsőnek pendült meg ajkain; lehelten lett volna e' borzasztó jóslatnál meg nem rendülne 's az ázó és kapa társaságától magát minden ovatossággal el nem vonnia. Hogy engedné magát következtetésébe jóni tett és beszédben.

A választványi személyzet megszavazása, miután a lajstromok június 15-ig leendő nyitva tartásának a központi választványnál kieszközölése elhatározott, oly módra rendeztetett el, hogy a' titkos szavazatokon, a' 10 választványi személyen kívül, a' 11-ik mint elnök világosan kijelöltessék. Felkeresedünk tehát annak rende szerint választásra. És, mert ügyünkért élni halmi vágyunk, föltevők magunkban, annak élére olyan férfiakat állítani, kik betűszerint ügybarátok, szívvel, lélekkel elszávnak. Mi tudtuk, hogyan kell többséget csinálni, a' szavazatok papír-szeleket egyhanguságba hozni. Ki bírna velünk a' választási terep versenyezni? De ne legyen elfeledve büne egy iroda hősenek, ki mégis jól rendezett korteskedési dolgainkat avatlan kezekkel hallatlanul felforgatá! Hát azért van önnök kezében a' toll, hogy szavazó békes embereinknek, ott a' ládákak közelében, utját állván 's markáikból a' papírszeleket, melyeket annyi gondossággal pakoltunk oda, kontrá fortélyoskodással kiszedvén, rajtok correctiozgasson? De lássa kegyed, mi is érdeklé abban önt, ha a' szavazat papíraira például A B vagy C helyébe, vagy éppen D E helyébe F G rajzol; hisz a' betű — mint tudnia kell — különben is megöl, miért ahoz ragaszkodni annyira. No de lenne rajta. — A szavazatszedő küldöttség munkáját bevégzván, ennek elnöke F. G. a' szavazatok állapotáról tön jelentést. Általa L. Gy. jelöltetett ki az elnöki székre, mint a' ki legtöbb szavazatot nyert. E' nyilatkozatán F. Gnak ismét bámulat fiait lettünk, és valljuk meg, annál inkább, mennél nagyobb vala ragaszkodásunk ideiglenes elnökünkhöz. Megkérdezte F. G. a' küldöttség elnöke, ha L. Gynek az elnökségre van e' szavazattöbbsége, vagy a' választványi tagságra? mire többnyire ily forma feleleteket adott: a' küldöttség a' szavazatok többségét kimondotta, azontul a' szavazatok titkaiba nézni kivülé bárkinek is tilos. Egyik küldöttségi tag ugyan kijelenté, hogy biz azt nem vevék figyelembe, ki volt az elnökségre a' szavazatokon világosan kijelölve, hanem pusztán a' szavazatok többségét. Nekünk pedig, kik szavaztunk, a' határozat értelmében az elnökségre és választványi tagságra külön jelölteink voltak, 's így kívántuk volna a' többséget is kimondani az elnökségre nézve. A' vitának, mely a' küldöttség zavara felett támadt — nehogy a' szavazatok titkain is sérelem történjék — L. M. aképen akart véget vetni, hogy B. ideiglenes elnököt felkéré, hogy azon esetre, ha L. Gy. körülményei akadályozván, az elnökséget el nem vállalná, azt eddigi erélyességével továbbra is keze között tartsa meg. B. I. az elnökséget ily módon elnyerni nem kívánván, az ajánlatot, mely ugyan már a' többségé volt, nem fogadta el, 's oly helyzetbe jutánk, hogy L. Gy. is csak sürgető kérelemre foglálá el az elnöki széket. Mi üdvözöljük a' derék férfit székében, ő különben is született ügybarát, 's midőn a' küldöttség botorkálását ide följegyeztük, személyét minden bántalomtól meg akarjuk óni.

Most a' választvány maradt a' teremben, a' társulat fizetéses hivatalnokit megválasztandó. Az igazgatóságra jelöltetének: B. K., Bsz K., Sz. J., U. Gy., az ezek közül választás joga az alapszabályok szerint a' központi választványé levén. Pénztárnokká megválasztott Sz. L. jegyző K. L.; ügyvéd L. L. Már tehát csak az igazgató kinevezésétől vár a' társulat, hogy azonnal munkához fogjon. Sok szerencsét. — P. H.

PESTMEGYE. A' harmadik napon, vagyis június hónap 10-én folytatva tartott közgyűlésen a' jegyzőkönyvek hitelesítése, 's erre történt jelentéktelenebb észrevételek, 's rövid megjegyzések után elnök főispánhelyettes egy udv. kancelláriai rendeletet hozott szőnyegre, mely a' tanácskozást délutáni két óráig túlnyújtá. Pestmegye nagy vármegye, az egész országban nagyságára nézve második; 's ezért sok ügyes bajos dolog fordulhat meg politikai, végrehajtói, és törvénykezési foruma előtt, de hogy ezen sok ügyes-bajos dolog közt találtnék, vagy találhatott volna olyan, mely a' váltó hamisítások óriási haladásával pályázhatna, 's e' miatt nagyobb figyelmet, éberebb őrökést kívánanda, igen nehézhinni. Mióta a' váltótörvények vastag törvénykönyvünkbe az 1840-ki országgyűlésen béráltak, 's az 1844-kin javítottak, módosítottak, és megtoldattak, én részemről nem emlékszem pestmegyei közgyűlésre — ám-bár mindig jelen voltam — mennyire prosaiságotomtól kitelik, lelkileg is jelen voltam — mellyen egy vagy más váltó csempészeti hystoria változatos alak-és modárban eljárási tárgy ne lett volna; 's ugyan ilyenkor a' hallottakból ezen

mesterségnek oly bonyolékira lehetett jutni, miszerint nem hihető hogy valaki az erélyes törvényszéket, 's buzgó elnökét illetően intézkedéseiért megrovandónak tartandotta. Kinek emlékezete gyengébb, vagy jelenlétével az aligmultakat nem kísérelé, üsse fel a' jegyzőkönyveket, 's majd tudni fogja, hányat ütött az óra némely váltó műhelyekben? Vagy mivel a' jegyzőkönyvek forgatása fáradságba kerül, e' helyett menjen a' megyei tömlőzörhöz, 's ez ujjal mutathat személyeket, kiknek homlokukon olvashatni a' tisztviselőség erélyességének eredményét; miért is épen nem neveltesse a' mult gyűlésen egy szónok által tett azon megjegyzés: hogy Nyáry Pál m. alispán — mint a' törvényszék elnökének eljárása nem dorgálást, akadályozást, hanem inkább telhető gyámolítást, helyeslést érdemel, minthogy eddig is már könnyű számítás szerint legalább 20 milliót mentet meg a' család örvényétől.

Ily jó véleményben állván nemes Pestmegye a' váltóhamisítók vadászására nézve, a' nm. udv. kancellária által a' Tüköryféle váltócsempeskedésben választott bíróságul jelöltetett ki. A' törvényszék ebbeli szoros kötelességének is eleget teendő, de a' jó véleményt is megérdemelné akarva, újabb feladatához úgy fogott, hogy azt — a' vádlottak, és hamisítók kivül mindenki helyeselni kénytelenített; de épen ezért utat keresett az ármány, 's cseleszvényekhez fogott. A' bevádlott csempeskedők mindent mozgásba tettek, hogy a' törvényszék eljárása lehetőleg akadályoztassék, 's midőn mind e' mellett a' törvényszék erélyessége csakugyan kiugrasztá a' nyulat a' bokorból, folyamodtak a' fm. kancelláriához téve kifogásokat az eljárási formáság, 's más egyebek iránt. Ilyen folyamodásokra érkeztek rendeletek, — az eljárást részint helytelenítők, részint rendreutasítók. Azonban Pestmegye a' jog- és törvényesség terén állván ezen rendeletekre törvényből merített okával válaszolt, 's a' vádlottak elleni eljárást folytatá; míg végre a' legvilágosabb család derűlén ki a' vádlott ellen, annak személyes letartóztatását is ítéletileg kimondá. Ezen ponton állt a' dolog, midőn a' nemes megyéhez érkezik a' harmadik rendelvény, mely e' gyűlésen olvastatott fel; 's melly két lényeges részre oszlik. Az elsőben a' fm. u. kancz. előre bocsátja: mikép a' perbeli irományok, vallomások, 's szóváltások egybevetéséből a' kérdés egész világosságban nem derűlén ki, nehogy a' törvények szigorja mellőztessék, 's a' kellekek hiányai födöztenül hagyassanak, a' már ítéletileg eldöntött kérdést felsőbb megvizsgálás végett a' királyi táblához áttétetni rendeli. A' második részben pedig kívánja a' rendelvény: hogy mivel a' martiusi közgyűlés alkalmakor — e' tárgy lévén tanácskozás alatt a' megye két alispánja a' g a' l m a' z o' k i f e j z e s e k k e l l e t e k; e' tettök rendelvényileg roszszaltván mivel a' főispánhelyettes által történt fölszólításukra nyilatkozatot adni vonakodtak, arra e' k. u. rendelet által azonnal — nem várva be a' közgyűléstartást sem — szorítottassanak. (A' szóban levő rendelet először a' kisgyűlésben olvastatott) A' kisgyűlés e' rendelvényt — mivel abban a' megye két főbb tisztviselőjének nyilatkozata kívántatik — közgyűlésre tette át, hogy a' rr. határozatlan fölötte.

A' rendelet felolvasása után Sz. M. első alispán ur nyilatkozott a' tárgyan részént véleményezőleg, részént felvilágosítólag. Az első részre, mellyben t. i. az ítélet föllebbezése hagyatik meg, szóló alispán ur megemlíté: mikép vannak ugyan esetek, és legközelebb az Sz-féle perben, hol az illetéktelenül közbe tett föllebbvitel az elfogatási ítélet iránt az alsó forumhoz visszastátetett; pedig ezen eset nemes egyedre nézve történt, kiknek eddigi alkotványos állásunknál fogva sokkal több biztosítéki vagynak a' törvényes formák, és procedurák megtartása iránt, mint a' nem nemesnek; sőt szóló alispán tud esetet, midőn a' megye épen azért irt föl, mi jelenleg parancsoltatik, 's azon felirátában kifejtett motívumai most szedetnek elő. Azonban a' fő törvényszék dolga lévén a' peres kérdés föllebbezésének illetékes — vagy illetéktelensége fölött határozni, ő a' rendelvényt elfogadni, 's az ítéletet föllebbezteni véleményzi. Mi már a' rendelet másik részét, vagyis azt illeti, hogy a' megye két alispánja nyilatkozattételre szorítottassék, ebben szólnak nines véleménye, sőt — saját személyes ügyében a' megye palástja alá bűni épen nem akarva szeretné, ha a' rr. a' rendeletnek ezen egész részét tudomásul véve a' többit hagynák a' két alispánra, mint kiket egyenesen illet. Egyébiránt felvilágosítólag megemlíti: mikép ötlet főispánhelyettes ő nsga igen is felszólította arra, hogy a' martiusi közgyűlésen ejtett némely — a' fm. kancellária tagjait illető kifejezésiért adna nyilatkozatot, azonban ő — ha e' nyilatkozattételre mint magán-személy lett volna fölhíva, tán engedett is volna a' felhívásnak; de úgy, a' hogy történt, kénytelennek érzi magát a' felszólító főispánhelyettes ő nsgának kijelenteni, miszerint őt vizsgálónak személye fölött nem ismeri el; nem pedig azért, mert vagy tanuallomás szándékoltatik szőlőtől vetetni, vagy benevola fassió; ha az első: akkor a' vallomás megtétele előtt látni akarja a' compulso-

riumot, vagy főispánhelyettesnek illynemű megbizatással a' megyétől kiküldetését, vagy végre — ha biztosí minőségben kívánja a' nyilatkozatot — mutassa elő a' kr. biztosnak adatni szokott paritionálist; ha pedig nem ez hanem benevolumról lenne szó; ezt szóló alispán ismét nem foghatja meg, mert a' benevolum alá veendő egyednek elébb perbefogatnia, és szabadságától megfosztatnia kell. Szóló alispán ur isméri törvényinket, 's épen azért úgy vélekedett, hogy midőn hasonló cselekszik, akkor jogterén áll, és senkitől meg nem rovatható. Reményében csalódott ugyan, de azért mégis szeretné, ha e' dolog egészen rájok hagyatnék.

Ehez másod alispán Ny. P. még azt adá: mikép a' megyei hivatalnok csupán választóinak, vagy is a' törvények értelmében önmagát kormányzó megyének lévén felelősek — ha közülök valaki másnak is — a' megyei körön kivül esőnek számolna tetteiről, az ilyen hivatali esküjét szegné meg, mi nem a' legnagyobb dicséretet vonná maga után; mivel tehát ő — a' megrovott két alispán — ezen a' törvények lelkéből eredő axiómát igen is megtartották, és megtartani akarják: egészen nem értve egyet előtte szólóval várja a' rendek határozatát a' nyilatkozattételre nézve. Különbben pedig a' rendelet első részére nézve röviden szóló is első alispán ur véleményét pártolja, az ítélet küldessék át a' t. királyi táblának; azonban — mint elnöke a' büntető törvényszéknek — gazdag tapasztalati adatokkal Örvendezteté meg a' figyelő rendeket, mik váltótörvényeink rögtönzöttségét, 's egyéb ahoz kívántató kellekek hiányait élesen bizonyítják. Különösen a' váltóhamisításra nézve a' törvényszék egész proceduráját előadá érdekes kivonatban; miként egy előkelő nemes egyed fogatott be először, kinek utasításai segíték a' törvényszéket leginkább, hogy a' váltócsempészek elleni eljárása sikertelen ne legyen; e' nemes egyed azóta sokat javult, 's különösen neki tulajdonítható, hogy a' roszlelkűség által mozgásba tett vagyronombolás nagyobb zökkenést nem okozott, és néki tulajdonítható az is, hogy lassanként sikerült a' váltócsempeskedésnek egy oly szörnnyetegét fölfödözni, mely közmegeitközést támasztván az 1844-iki országgyűlésen több megye a' váltótörvények eltöröltetését sürgeté.

Ezen uton jött a' törvényszék a' jelenleg kérdés alatt levő K. M. váltóhamisító aljas üzletére is; így lett fölfedezve: hogy a' kérdéses egyed hasonló hamis váltókkal kétszer rendezett már hamis csödöt; hogy az ily uton mindenből kivetkezett T — t k é t s z e r használta hiteltételre, 's ugyan annyiszor a' letett hitnek visszavonására; és ismét harmadszor is megajánlá azt, de már ekkor az ellene igen terhelőleg álló próbák által vallani volt kénytelen. Még ekkor a' kérdéses egyed szabad lábón állott, 's hogy szabadságát haszonná? ? töltse el, ujjolag hamis váltók forgásba hozatalán fáradozott, 's csakugyan annyira jutott, hogy rajta kapatván illetén machinatiókon a' törvényszék előtt 200 ezer pfrt értékű hamis váltót — általa gyártottakat — volt kénytelen szétéptni. Midőn ily vétségek bizonyodának a' kérdéses egyedre, a' törvényszék, elnök másod alispán vokának többségével annak letartóztatását mondá ki, 's a' hüvösre kísértetett. Hasonló eljárások által Pestmegye rendkívüli hitelt szerzett magának; számos csalottak folyamodtak buzgóságához, 's csupán illetén folyamodásnak is oly hatása volt, hogy mire a' törvényszék a' szükséges lépések megtételéhez fogott, már akkor az egész baj el volt hártíva; így történt egy főispánhelyettesessel is. De még inkább el van ismérve Pestmegye törvényszékének e' téreni erélyes buzgalma az által, hogy megdicsőült nádorunk gyakran értekezvén másod alispán urral, a' kérdéses ügybeni eljárását mindig helyeslé, 's csüggedetlenségre kuzdítá őt; ugyan ezt irásban is bírja a' megye, mit m. alispán ur köztudomás végett fel is olvasott.

Ezen nyilatkozatok, és felvilágosítások után K. L. thiró ur indítványozá: hogy a' rendelet első részére nézve a' rr. mondanák ki határozatilag első alispán ur véleményét, vagyis, hogy az ítéletet, mint kívántatik — a' felsőbb törvényszékhez átteszik. A' második részére pedig akarná szóló: hogy a' két alispán nézetei — mint alkotványos alapon nyugvók — helyeseltetvén, eljárásuk jegyzőkönyvileg hagyassék helyben. Különbben pedig szóló repraesentatióknak látja helyét, mellyben a' rr. nézetei kifejtetvén — előre is bátor szóló remélni, hogy a' megyei helyeslésben a' fm. kancellária is osztozni fog; egyébiránt pedig fejeztessék ki a' felirátban: hogy valahányszor a' fő kormány valamely — a' megyei jurisdictióban történt ténynek hiteles adomására jutni akar, ez iránt mindig maga a' törvényhatóság kérdeztessék meg, 's a' kívánt felelet ily uton történt felszólításra bizonyosan nem maradand el. A' két alispán nyilatkozat tételre pedig a' közgyűlés már csak azért sem utasítja: mert 1) nézeteik- és eljárásaikat jegyzőkönyvileg helyesli; 2) pedig, mert a' rendelvényben semmikérdő pontok ninesnek, mikre a' nyilatkozat megtétele nem lehet.

Ezen indítvány ellen a' conservatívek, részéről elmondott: mikép hivatalnokok irá-

nyában állván a kérdés, kiknek engedelmisséggel tartoznak az alispánok is, tehát ezen következmények fogva is nyilatkozatot a d n i k ö t e l e s e k. — Tovább: mindenestre nyilatkozatot adni kell, még pedig írásban; s ezt annál inkább, mivel mostmár elenyészte van azon nehézség, melly támadott onnét, hogy a két alispán az adminisztrátor által szólított fel nyilatkozatra; habár ezen szónokok által az adminisztrátori felhívás is elegendőnek tartatik, minthogy a kir. biztosról szóló törvény ezen eljárási minőséget előszőr is a főispánra bizza, — most már a jurisdictio keresetett meg, ez utasítsa tehát az alispánokat, s ekkor választóknak fognak számolni, s nem a megye körén kívül állóknak. A szállítás szabadság nem olyan kiváltság, mellynek palladiuma ellen mindent, még sértőt is ellehetne szavalni a nélkül, hogy e miatt az illető feleletre vonathatnék stb. Az alispánokat nyilatkozattételre kívánják utasítani.

Az ellenzék ezek ellen, s az indítvány mellett kifejték, mikép a hazában szólás szabadság van, de ezt senki sem magyarázta az ellenzék részéről ez ideig oda, hogy annak palladiuma alatt minden sértőt elmondani lehetne; ha valakinek egyes kifejezések ellen észrevétele van, ott a magán kereset utja, ez senkitől sincs elzárva; de nagyon különösnek tünik fel az, hogy valamely kifejezésért a szónok két három hónap mulva szólíttatik nyilatkozat-tételre, midőn az egész dolog feledésbe ment, s egyeskiejtésekről a jegyzőkönyv nem emlékeztetik; egyébiránt ez esetben is lehet tanukat hallgatni, vizsgálatot tartani s a kérdésben rendezesen eljárni; mit a rendelvény nem tesz.

Megjegyeztetett: mikép ezen eset végre oda vezethető az illetőket, hogy ne akadályozzák a gyűlésekről kimerítő jelentések közlését, ekkor minden kifejezés nem csak megírva, de kinyomva is olvasható lenne sok ezer példányban, s ilyenkor a szónokok elleni föllépésnek már lenne biztos alapja. Megemlítetett: mikép az alispánokat nyilatkozat adásra utasítani nem lehet, mert sem a decretumban, sem a főispánhelyettes ó nagyságához intézett praesidialeban kérdő pontok nincsenek, mire válaszolni kellene, és lehetne; de nincs kijelölve az idő se; nem nevezetik meg a vádló, hiányzik a panaszkodó neve; s végre sehol sem olvashatók azon szóbeli kifejezések, mellyek az állítólagos rágalmazást, és sértést okozák. stb. Ennélfogva az indítványt határozatilag kívánják kimondani.

Elnök ó nagysága ezen oldalon látván — ósi szokás szerint a többséget, ennek értelmében mondá ki a határozatot: a rr. repraesentálnak az indítvány szerint; alispánurak eljárását jegyzőkönyvileg helyeslik, s őket nyilatkozattételre nem utasítják.

Félhárom felé járván a délutáni idő, még a husár-szabás hozatott fel. Igen helyesen; a szónokok ki is levén fáradvá, éhesek is levén, aztán mézárások sem igen mutatkoznak a karzaton máskorra vélvén e nevezetes kérdést halasztottnak — a marhahus fontjának ára 16 krról 15re szállítottatott. Ezen devalvatio az ezüst gombos uraknak sok nyugtalanságot okozott. A határozat csak július 1jén fog életbe lépni.

CSÁKTORNIA aprilisben. Ha az idegen Kanisáról délre a szomszéd Horvátország felé veszi útját, két három óra alatt a Mura partjára ér, mire egy gyönyörű tágas tér terül el szeméi előtt, itt a Mura, nyugatra a meszes kékelő stájer hegyek, délre a varasd- és körösmegyei hegyek által környezve, mellyeken Varasd vagy közelebb Toplicza fölött magasra emelkedő Iváncsica hegyes csucs mintegy uralkodni látszik, keletre a Dráva tére nyílik beláthatlan meszeseségre. E térséget innen a Drávaig s fel Stájerig Muraköznek nevezik, Zalamegyéhez tartozik, területe 16 1/2 m. f. Az egész, két kis pontot, a b. Knezevics és az Inkei-család fél m. földre alig menő birtokát kivéve, egy uradalmat képez, a csáktornyai: birtokosa Festetics Tassziló gr. Ezen uradalom a stájer hegyek közül kirohanó meglehetősen nagyságú két folyó, a Mura és a most is rakonczatlan Dráva árjainak kitéve posványos hely, s mint némely matriculák mutatják, csak száz évvel is ez előtt igen gyér népességű lehetett. Valaha Csákcslád tulajdona, később a honfias, bátor elszántság, vitézség, erő, kitünő ész és szabadságszeretet által a történetek lapjain örök betűkkel feljegyzett Zrinyi-családé. E család némely tagjai hajdan nemzeti dicsőségünk koszorujába szép virágokat fűztek, de elhaltak a dicsők szerencsétlen halállal s a csáktornyai uradalom nem sokára a vész után menyaszszonyi ajándékkul Althan gr. birtokába jött s volt, miglen 1792ben Festetics György gróf a nagy gazda, meg nem vásárolta.

Az egész mintegy angol kert tünik fel, unalmas egyformaság nem fásaszja itt az utazót, hanem a szüntelen változékonyság; erdők, legelők, sővény vagy eleven kert által kerített szántóföldek, mezővárosok, elszórt csinos faluk a figyelmet mindig derült foglalatosságban tartják, az utak jók. Az uradalom mintegy 96 helységből áll, közülök 11 egy vagy más regálet kivéve egészen szabad, valami 20 szerződvény mellett teszen némi szolgálatot, pl. egyszerre

állít elő 300—500 kaszást, az uradalom pedig személy szerint ad 2 font kenyert, 1 iteze bort, mit köv. husvét alkalmakor osztanak ki stb. Szóval ezen helységek különbözőleg élvezik szabadtékaikat, mint a sürgető szükség s a szerző és szerződő gróf ügyes tapintata hozta magával.

Nem korérelte igények, nem a honboldogítás magas szempontjából, hanem pillanatszülte kénytelenségből lettek bár ezen helységek szabadokká, s bár nem egészen mentek az urbéri viszony kötelekeitől, midőn a földesuri hatóság minden szerződésben fen van hagyva, az eredmény még is szembeszökő. Minő különbség a szabaditások és urbéres helységek közt; mennyivel több vagyonosság, nagyobb kényelem, tisztaság, szorgalom, mennyivel derültebb arczok amazokban. Ezek sincsenek elnyomva s elég föld-birtokuk van; a kép még is egészen más.

A lakosok, 60 ezer lélek, mind horvátok s más nyelvet nem is beszélnek. E tiszta horvát népfaj közt tős gyökeres magyar nevekre találunk, mint: Tököli, Boeska, Rákóczi, Bakacs, Szilágyi, Hunyadi, Erdélyi stb. nevekre. Ezekre valóban illenek a horvátok kérelmére hozott ama törv. czikk szavai: „Croatae sunt nati hungari.“ A történet azt tanúsítja, hogy itt mindig horvátok laktak s monda szerint ezen magyar nevű horvátok, a viharos időkben üldözött, a Zrinyiek zászlója alatt ótalmat keresett s alatta vitézkedett magyarok ivadéki, elég az, hogy mind horvátok. A Muraközök szorgalmas, tehetős jó gazdák, a föld beese, főkép szabad helységekben már is magasra emelkedett, van eset, hogy egy holdat 400 p. forinton adtak el, s nem ritkán egy holdért 40—50 v. f. ot fizetnek évi haszonbérbe, és nincs utaszagelet, vagy kiszáradt árok, mit fel nem használnának. Ha beese a föld, a muraközi jól is megmiveli, minden tehdsége szerint azon iparkodik, hogy minél többet természetesen magának, nem heverteti földét, az ugar rendszer számúzza, a legelőn kívül, minden földét mivelés alá fogja. Főtermények: kukorica, rozs, dohány, mind földzsarló növény, azért nagyon helyesen, a trágyát az öregek és gyermekek az utszáról is összegyűjtik, csak hogy a földnek a kicsikart tápanyagot visszaadhassák. A föld alatt fekvő, nedves, azért az egész felszígen a természet s mivelés által porhanyu földet 4—6 barázdából álló bogárhátba szántják. Muraköz híres önnévelte lovaíró. Nagyok, izmosak, erősek ezek, de nehezek, a czélnak egyébiránt mire használják, megfelelnek, s így tenyésztésök czél- és okszerű. Ezekkel mivel a muraközi földet, ezekkel fuvaroz; csupa gyönyörűség eke vagy szekér előtt 4—5 illy lovat látni, melly fogat megbír annyit terhet, mint egy brasonmés. A beduin vagy arab nem szereti jobban lovat, mint a muraközi, legjobb takarmányát vele éteti fel; rendezeledelők szalma, szecska, kukoricaszemmel. A nagyon keresett szent ilonai lóvásárból legtöbb lovat Olaszországba visznek. A ló iránti előszeretet miatt a szomszéd stájerrel ellenkezőleg, a marhatenyésztést egészen elhanyagolják, nyomorult maeszkák ezek, télen át kukoricaszalmán tengenek s tavaszal a szél majd elfújja. De lássunk már egy két helységet.

E roppant uradalom feje, melly nagyobb 2—3 száz széknel együttvéve — Csáktornya m. v. az uradalmi kastélylyal, melly Zrinyiek vára volt; hajdan árokból felhányt földdel és kőfalakkal megerősítve, egy két bástya és fal-darabok most is megvannak. Közepén az óskorban egy emeletes négyszög épület állott, inkább kazamaták, bandérium számára, mint urlak.

Ennek vastag falaira építettett VI. Károly még két emeletet, mire a kormos régi sasfészek valóságos kéj-kasztélylyá alakult át, most az uradalmi tiszt urak lakása. E kastélyból az igen kevés, sokszor közölt régiségeket mellözve, egy újdun nevezetességgel vagyok bátor szolgálni: egy két héttel ez előtt felalált nagybecsű kincs-ér. Egy terembe vezetének, tiszteletteljes bámulás lepett meg, gyermek éveimben nagy kedvvel és borzadva olvasott római éjek sirbolyjára s jelenéseire gondolék vissza, midőn hirtelen a magyar előkor nagy emberei közt láttam magamat. A jámborok nem tünékeny árnyékképek; szótlan, mozdulatlan állnak ok, mint a gránit-hegy, mellynek durva darabjaiból készítették; mint hazánk nagy emberei, 86an. A különböző kor és érdek fiait, mint gyűlték a terembe öszse, megmondom. Megboldogult gr. F. László Bécsben és Sopronyban jeles kőfaragók által arczfestvény után több kitünő honfi kőszobrárt készíttette el magának s nem tudhatni mi czélból, bezárt faladákban Csáktornyára szállíttatta, olly meg-hagyással, hogy adott parancsáig fel ne nyissák. 25 éve, hogy itt hevernek e szép művek bortönükben ismételtenül. László gróf elhunyt s a szobrokat csak következő történet hozta napfényre: Zrinyi Miklós a költő szobra Sopronyban maradt volt, az új tulajdonos gr. Tassziló Csáktornyára küldé, mint mondják, olly szándékkal, hogy jó kerítés mellett a kursánczi erdőbe ama romlásnak indult igen egyszerű kő mellé állíttassa fel, melly a nagy embernek vadászati alkalmakor történt gyászos halálózása helyét

mutatja s a szobrot mint jeles művet a tisztség különös figyelmébe ajánlja; de a tudvány gr. László halálával már áttört volt a tiltott ládák lakatin s ez alkalommal a szép kincs fel lón fedezve az új földesur előtt, kinek parancsára vannak a szobrok felállítva e teremben kétfelől három sorral. Mind derék mű; kiket ábrázolnak? mivel névsoruk nincsen meg, tudninem lehet, mig a festvények után meg nem nevezik. Annyi bizonyos, hogy külsőjükön némi ismertető bélyeget hordoznak; mert a Zrinyiek mind hoszsu kondor hajuak, az erdélyi fejedelmek 20an esalmások, a nádorok sima homlokra fodrokba gyűjtött hajjal, az ausztriai házból valók arany gyapjasok, az erdélyi fejedelmek közül Magyar után néhányat mi is megtudunk nevezni. Mátyás, sz. István, a két Mária királynő képei igen szépek, egykődarab 5—10 mázsát nyom, az egész gyűjteményt a hozzáértők 60—80 ezer p. forintra becsülik. Nagy becsű gyűjtemény ez Csáktornyán, de mekkora becsü lenne, ha a nemzeti muzeum csarnokait díszítené. Gr. Festetics Tassziló hazafi lelkiületének már szép jeleit adta, mit azon reményre jogosít, hogy kegyéből ezen szobrok legmértőbb helyőkre, az ország szívébe Pestre atazzanak s nekünk magyaroknak mindegy lenne: Zrinyi vagy Hunyadi, vagy éppen sz. István vezérlete alatt indulnak utra. N. T.

TARSULATI ELET.

A duna-tiszai csatorna létrehozására egyesült társaságnak f. e. június 9kén s több napokon tartott üléséből. Az illető aláíróknak ezenel köztudomására adatik a társaság azon határozata, miszerint az, czélul kitűzött tervével jövődre is fel nem hagy, hanem a mostani mostoha pénzvizonyok jobbra fordultától s az országgyűlés kedvezésétől s pártolásától várva ugy, a mint eddigelé, együtt marad, s a további intézkedések megtétele végett a legközelebbi országgyűlés kezdetével ismét közgyűlést fog tartani. Miután azonban a társulat előleges munkálatit már megtevé, s az e végből tett és közgyűlésileg megrendelt költségek hírlapok utján az illető aláíróknak tudomásukra juttattak, ennélfogva, noha a társaságnak mintegy 9400 ft pengőre menő követelesei még függőben vannak, és eddig még be nem szedethettek, miután mégis a társaságnak, melly a begyűlt pénzeket a közgyűlési határozatok nyomán 4% kamatoztatta, folyó évi július 1jén ezen kamatok hozzászámításával 35,366 ft 39 kr. pengőben rendelkezétre készen áll, a mult közgyűlés határozata nyomán mind azon tagok, kik az előmunkálatok s költségek megtételére bizonyos pénzmennyiséget ajánlottak, tisztelettel felszólíttatnak, hogy a részökre, ke-rekszámmal minden 100 ft pengő befizetett tőke öszszeg után 45 ftal pengőben visszaszáró mennyiséget f. évi július 1ső napjától kezdve július 15dikéig, társulati pénztárnok Wodianer Sámuel ur irodájában Pesten nyugtatvány mellett fölvenni sziveskedjenek, kijelentvén az, hogy jul. 1jé-től kamat, az alább feltett esetet kivéve, többé nem jár, s hogy a fentebb érintett megajánlott öszszegek még mind-eddig be nem szedethetvén, mielőtt beszedésök megtörté-nik, azonnal azok is szinte aránylag fel lesznek osztandók.

Miután azonban lehetnek olly t. cz. ajánlók, kik az általuk ajánlott pénzmennyiségből részökre járó öszszletet ne találjan felvenni nem szándékoznának, hanem azt a társaság továbbilehető költségei végett készen tartatni kívánják, ezek tehát szinte ezennel tudósíttatnak a társaság abeli határozatáról, miszerint illetőségeket tovább is 4 pctnyi kamatláb mellett társulati pénztárnok Wodianer Sámuel ur-nál, ki azt elvállalni sziveskedett, meghagyhatják azon nyilvános kijelentés mellett, hogy a nekik jatandó pénzszegezek f. e. július 1jé-től — 15keig részökre, felvehetés végett készen tartatván s így nem kamatolván, azok, kik illetőségeket ezen ideig fel nem veszik, vagy felvételi szándékukat a pénztárnoknak ezen ideig ki nem jelentik, ugy fognak tekintetni, mint kik járandóságukat továbbra is július 15kétől számítandó 4 pct. kamatláb mellett a társaság rendelkezése alatt hagyni kívánják. Kelt Pesten június 19kén 1847. — A pénztár megvizsgálására kiküldött választvány meghagyásából Fekete László helyettesített titoknak.

KÜLFÖLD.

AMERIKA. Mexicoból, april 3kaig terjedő tudósítások érkeztek, mellyek szerint Scott tábornok folytatá Mexico elleni indulóját, több nap óta Peratában táborozott, mellyet is april 3kán elhagyni készült. Uglátszik, legkisebb ellenállást sem fog Santa Ana részéről tapasztalni, ki 1500—2000 emberrel Osiatánál állt s csak az élelemszerek elragadása végett guerilla háborút akart az északamerikaiakkal kezdeni. Santa Ana nem parancsnokol többé a mexicói hadsereg fölött, s nem tudták, vajjon e tisztségről szándékosan mondott é le, vagy elvették azt tőle. Utóda a fővezérségben don Juan Alvarez. Jelentik egyszersmind, hogy a mexicói kormány széke Celayába — az ország belsejébe

tételet által. Ezen lépés arra látszik mutatni, hogy a mexi-
coiak a háborút folytatni szándékoznak.

Egy ujjorki levél majus 16káról többi közt követ-
kezőleg ír: néhány nap előtt Ujjork 's az átellen fekvő Bro-
oklyu város Veracruz meghódításának megünneplésére
pompásan ki volt világítva. A szerencse valóban a mi ré-
szünkön van: a hol csak láttatják magokat a mexicioiak, a
sokkal kisebb számu amerikaiaktól megveretnek; az igaz,
nem nagy dicsőséget nyerhetni velök 's e' mellett gyöngék-
nek látszanak békeköthetésre. Az amerikaiaknál ellenben
esodálhatni a rendkívüli mérsékelt 's hadfegyelmet. Jelen-
leg állítás szerint az amerikai zászló Mexico falain lobog.

Mexicoból jelentik, miszerint az amerikaiak előnyo-
mulása hírére a congressusban indítvány tétetett, a' gyü-
lekezetet Queratacoba tenni által, 's hogy a' cerrogordoi
vereségre elhatározták a' kormányt a' háboru idejére dic-
tatori hatalommal ruházni fel, kivéven ezalól a' békealku-
dozásokra vagy birtok átengedésre felhatalmaztatást, mit
illetőleg minden indítvány előre nemzetárulásnak nyilvá-
nyittatik. —

Ujjorki lapok szerint a' Niagara folyam fölött, közel
a' híres vizzuhataghoz, lánczhidat szándék építeni. A' hid 700
lábnyi hosszu lesz 's 200 lábnyira emelkedendik a' víz fö-
lött; 1848ki ősziig készen kell állania (ezt nevezzük aztán
erélyes munkásságnak) 's a' költségvetés 225 ezer dollár-
ra rug. E' lánczhid által szakadatlan országotat nyerne
a' Michigan státusból a' great-western vasuton nyugatra
Canada felé 's a' Buffalóból Detroitba vezet út 40 órától
8ra rövidül. — Ujjorkban Chatam lord egy szobrát, mely
az 1773. forradalmi évben elvétetvén, azóta romok alatt
hevert 's most újra napfényre került, tiszteletemlékül ismét
fel akarják állítani.

PORTUGÁLIA. A' legújabb lissaboni 's portói tudó-
sítások szerint a' fölkelők vereséget szenvedtek. Das Antas
gróf 2400 gyaloggal, 50 lóval 's két álguyval és tizenkét
juntahajóval, melyek közt három gőzös volt, a' Duerón
czirkáló britt hadi járművek hatalmába került 's Tajó felé
vezettetett. Angol lapok szerint következőleg történt ez e-
semény. Maj. 20kán a' Lissabonban létező britt követ, sir
H. Seymour levelet irt das Antas grófhoz a' junta elnöke-
hez, jelentvén neki, miszerint tartózkodjék minden működ-
déstől vizen és szárazon, míg további utasítások érkeznek
a' szövetséges hatalmaktól. A' britt hajócsapat parancsot
kapott, hogy egy juntahajót se bocsásson Portóba, 's ha-
sonló rendszabályok fognak a' többi kikötőben is életbe
léptetni, mindazáltal lehető legnagyobb vigyázzal, minden
szükségtelen összeütközést elkerülésére. Egyszersmind fe-
lelőssé tétetik 's levél által a' junta egészben 's egyesleg,
valamint polgári 's hadi tisztviselőji minden erőszakosko-
dásért, melyet britt alattvalók irányában netán gyakorol-
nának. Egyébiránt a' portugál kormány-sereg is megszü-
ntetik az ellenségeskedést. Ezen irat a' juntát eleinte kissé
ingadozóvá tette, azonban mégis a' háborufolytatásra haj-
ló párt győzött, 's gyors készülétek tétettek egy hadjárásra,
mely állítólag főkép Lissabon ellen vala intézendő. A' junta
bánásmódja a' Portóban tartózkodó angolok iránt egyáltal-
jában barátságos volt, jóllehet 90 angol odahagyá a' vá-
rost 's részint a' Gladiator gőzös födözetére szálltak, részint
Vigo és Lissabonba menekültek. A' visszamaradtak azon-
ban határozott biztosítást nyertek, hogy ne tartsanak sem-
mitől, 's az alelnöknek, da Silva Passos urnak hála-köszö-
netet szavaztak. E' közben a' hadjárás felkészült 's maj. 31én
korán reggel három gőzös egy korvettel 4 ezer katonával
a' tengerre szállt. Sir Thomas Maitland, a' britt czirkáló ha-
jók parancsnoka, előbb ugyan tiltakozott a' hadjárás ellen,
de nem jelenté ki határozottan, vajjon fogja é annak ten-
gerre szállását akadályoztatni. Csak „barátságos tanácsról” 's
azon, „valószínűségről” szól, hogy tán gátolni fogja a' ki-
szállást. Midőn das Antas hajócsapatával a' kikötő korláto-
kat alig hagyá elé, sir Thomas Maitland jelenté, hogy pa-
rancsa van neki a' hajókat, szükség esetében erőhatalom-
mal is elfoglalni, mire das Antas, miután minden ellense-
gülés híjába volt, vitorlát bevonatta 's hódola. Fegyvert
és löszert a' katonák tengerbe hánytak, mások szerint a'
britt admirál foglalta el az egész készletet. Csak egy lövés
történt a' „Gladiator” födözetéről, mi által egy hajólegény
a' portugál korvetten megöletett. A' tettes tüstint őrizet alá
rendeltetett.

— Das Antas gróf ez eseményt a' juntával tudatá, 's
miut annak elnöke hosszas tiltakozást nyújtott ez erőszak-
tény ellen be a' parancsnokló admiral sir W. Parkerhez 's
a' diplomaiai testülethez Lissabonban. Ez iratban a' portu-
gál nép tiltakozása foglaltatik az igazságtalan háboru ellen,
melyet a' britt hajócsapat előleges kijelentés 's ok nélkül
a' portugál nép nagy többsége által elismert junta harczer-
rói ellen kezdett, midőn ez épen a' Portugáliát elnyomó
párton végsapást ejteni szándékozott. Miután az eseményt
elmondá, azon meggyőződését fejezi ki das Antas, hogy az
egész mivel világg, 's legelő Anglia, a' britt kormány eljá-

rását roszalni fogja. Egyszersmind levelet intézett das An-
tas Parker admirálhoz azon kéréssel, ne adja őt 's fogoly-
társait sir Thomas Maitland becsületszavához képest a' portu-
gal kormányának által. Ha nem akarnák őket hadifoglyo-
kul tekinteni, legalább a' francia vagy más a' Tajón lobogó
zászló őtalma alá helyeztessék. Az ígérlet megtartatott. Das
Antas és seregei Tajóra vitettek, 's igen élénk alkudozások
után a' portugál kormányval, mely a' kiadatást sürgette 's
kivánságától előbb el nem állt, míg sir W. Parker fenyege-
tőzék, hogy a' hajókat 's legénységet ismét Portóba küldi
viszsa, st. Julian várerősség közelében partra szállítottak
's 200 britt tengerész őrizete alá tétettek. Das Antas gróf a'
„Mindello” födözetén maradt, 's az admirál minden szemé-
lyes kedvezéseit visszautasította. Das Antas gróf elfoga-
tása hírének beérkezte után Parker admirál tüstint jelentést
tón erről a' vele személyes barátságban álló második párt-
vezérnek, sa da Bandierának 's felszólítá őt, szüntesse meg
az ellenségeskedést 's meneküljön a' britt gőzös „Hybernia”
födözetére. Levelében az admirál egyszersmind azon rem-
ményét nyilatkoztatá, mikép most már boldogabb napok
fognak Portugáliára viradni. Sa da Bandiera szerfölött ked-
vellenül válaszolt Setubalból jun. 2káról, 's kijelenté, mi-
kép magát, ha megtámadtatnék, mindenesetre védelmezni
kész. Minthogy azonban „egy új 's hatalmas ellene támad a'
portugál ügynek,” engedelmet kér egyikét hadi segédinek
valamely britt hajón Portóba küldhetni, újabb utasításnyer-
ésül a' juntától. Ez meg lón engedve, 's „Polyphemus”
Portóba szállítá a' hadsegédet, 's onnan érkezett legújabb
tudósítások szerint a' junta elhatározta magát a' Wyldé ez-
redes által előterjesztett egyezkedési föltételek elfogadásá-
ra. Ezek pedig, mint már említettük, következők: 1) közbo-
csánat valamennyi, multévi oct. óta elkövetett politikai vét-
ségeknek 's az ez idő óta politikai okok miatt száműzöttek
visszahivatása; 2) megsemmisítése az oct. óta kibocsátott
alkotványellenes végzeményeknek; 3) haladéktalan össze-
hivatása a' cortesnek a' tüstint végrehajtandó választások
után; 4) egy, sem a' cabralisták sem a' juntatagokból nem
állandó miniszterség kinevezése.

SPANYOLORSZÁG. A' spanyol köz- és kir. esa-
ládiviszonokra nagy világot vet a' következő levél Mad-
ridból junius 1sejéről. Már több nap óta tikkasztó mele-
günk van, mely aggodalmakat szül a' gabnaaratás miatt
több ponton, főleg Castiliában 's itt Madridban; mert An-
dalusiában a' gabnaarak már jóformán csökkentek. Itt a'
fővárosban két napig éhínséget szenvedtünk; ennek oka a-
zomban nem valóságos élelemszerhijány volt, hanem a' fel-
vásárlások 's készletelrejtések az uzsorások részéről, kik
a' nép nyomorából pénzt vernek magoknak. Több a' gyalá-
zatnál, hogy ezen nyereszek sorában Salamanca pénzügy-
miniszter is létezik. A' közönség tudja ezt 's ennél fogvást a'
híres bankár aranyképét (Ducaengesicht) annál gyűlöle-
tesbnek találja. A' miniszterség folyvást mint mindig gyá-
moltalanság 's gyöngeségben szenved, 's naponkint több el-
lenséget szerez magának, annyi érdemteljes 's tisztelt hiva-
latnok letétele által, kik más érdemtelen 's tekintély nélküli-
ekkel pótoltatnak. Ehez járul a' növekvő pénzsűke 's a' köz-
fizetések elmulasztása. Ez természetesen nem szolgál nép-
szerűsítésére a' mostani kormányának. A' pápai követ ér-
kezte föltöti közöröm még tovább nyilatkozandott, ha a' ke-
délyeket belpolitikánk szomorú helyzete 's azon gondolat:
hova vezetend elvégre a' királyi pár meghasonlása, nem
hatná meg annyira. Ép ezen aggály vala annak is oka, hogy
a' két carlista pártfőnök elfogatása 's kivégeztetése Cata-
loniában alig némi kis benyomást okozott, valamint portu-
gáliábani közbejárásunk is egykedvűséggel tekintetik. A'
palotakérdés napról napra rosszabbul; a' királynő nem a-
kar engedni, állhatatosan megmarad az általa megkedvelt
életmód 's társaság mellett, és Salamanca meg Serrano
osztják egymásközt a' főhatalmat. (Itt a' kétnevezett egyed
ellen fakad ki mérgesen a' levelező.) — Nagyobb mint fővárosban a' nyugtalanság 's elégtel-
enség a' tartományokban, főleg a' sikkföldön. E' közben Madrid
mindinkább telik száműzöttekkel; körülbelül csak Esparte-
ro híjánzik még, 's ez is várja már visszahívását. A' for-
radalmiak telvék remények és kilátásokkal. A' cortes felosz-
latásra is számolnak, 's valóban nem is lenne csoda, ha erre
kerülne a' dolog; mert a' miniszterség a' tolokodó pártot
mindenkép igyekszik lekötölezni maga iránt.

IV. Károly, 's illetőleg ennek neje egykori kedvencét
don Manuel Godolft a' kormány ismét előbbi czimei hivata-
lai 's méltóságiba helyezteté vissza, kivéve a' békefejde-
lem, főhadvezér, admirál 's ő fensége czimet. Engedelmet
nyer Spanyolországba visszatérésre 's javait és birtokait
illetőleg egy a' kormánytól 's általa nevezendő bíróság fog
határozni. Rosz benyomást okozott a' kormány rendelete
a' népnél, mely ama kedvenczet gyűlölni megtanulta, 's
mellynek fénynapjai Spanyolország szomorú időszakára
emlékeztetnek. — Salamanca minisztertanácsi helybeha-
gyással nyilvánossá tett egy végzeményt a' spanyol pénz-

ügyi rendszer szabályoztatását illetőleg. Van némijó e' vég-
zeményben, de nagyon sok rosz is van, 's a' könnyelműség,
mellyel egy illetén fontos 's következténydus ügyben vál-
toztatásokat akarnak tenni, mindenkit meglepett. Tudni kell
egyszersmind, hogy a' kormány ezen tettével a' cortes leg-
fontosb előjogai egyikébe avatkozik.

ANGLIA. Az ország valamennyi részéből legnyug-
tatóbb hírek érkeznek a' gabnavetések 's burgonya állás
felől; a' mi ez utóbbinak kórságáról jelentve volt, legkisebb
hitelt sem érdemel.

O' Connell földi maradványai Dublinban a' glasne-
vari temetőben fognak örök nyugalomra helyeztetni. Az el-
hunyt izgató tudomás szerint kedvence volt Irland papsá-
gának, mely által az ország alsóbb osztályain tökéletesen
uralkodott. Annál szemebetűnőbb egy bizonyos Kenyon a-
tyának a' dublini Nationalban (a' fiatal-irlandi párt hírlapja-
ban) közölt levele, melyben az elhunyt föltöti ítélet oly
szigoru, hogy hozzá képest még a' Standard tulprotestans
újsózata is igen szelid és kedvezőnek mondható. Távol
tőle, szól a' szerzetes atya, hogy O' Connell halála veszte-
ség volna az irlandi népre nézve, még inkább szerencsének
tekintendő. Nem esodálását, hanem legjobb esetben tán bo-
csánatát Irlandnak érdemli meg ez ugynevezett nagy em-
ber, mivel szilárd elvekbeni szükölködés, önzése, Anglia
iránti jóakaró politikája 's elméleti szóvirág bősége által
semmit nem használt hazájának, sőt inkább kimondhatlan
sokat ártott, az irlandi népet óránál fogva vezette; nem hogy
jellemben emelte volna, mint mondják, hanem inkább le-
alacsonyította. Így a' szerzetes atya, csak az kár, hogy élté-
ben O' Connellnek nem szórtak ilyeseket szemébe. Méltán
juthat itt eszünkbe ama mese a' megdöglött oroszánról,
mellynek haláláról vitézien hirdetett bátorságot a' furfan-
gos róka.

A' fiatal Irland is gyászit öltött O' Connellért azon
nyilvános ovás mellett mindazáltal, miszerint az izgató po-
litikájától utóbbi időben tett eltéréseihez folyvást hű marad.
— Cork város szabadelvű választóji az O' Connell halála
következtében megüritt parlamenti ülést annak harmadik
fijára Johnra, ki most Kilkennyt képviseli, szándékoznak ru-
házni. John O' Connell most új vezére a' repealegyletnek,
's a' vezértséget állítólag dr. Higgins kath. püspök egyes
felszólítására vállalta el, 's máris erélyteljesen működik.
— Legújabb tudósítások szerint a' járvány déli Irlandban ag-
gasztólag terjed 's a' hatóságok már hasonló intézkedése-
ket tőnek mint a' cholera idejében 1832k évben.

Dublino tudósítások szerint a' főpolgármesterhez
számos kérelem érkezik a' tartományokból, melyekben az
nyilvános gyűlés tartásra szólítottatik fel tanácskozással az
O' Connellnek állítandó emlék tárgyában. A' kérelmek szá-
mos aláíróit foglalnak magokban 's ezek közt mindenféle po-
litikai véleményű férfiak találhatnak. A' polgármester ele-
get tón a' nyilvánult közkivátnak 's a' gyűléstartást O'
Connellért mondanó gyászmise utáni időre határozza.

A' repealegylet legutóbbi gyűlésében a' tagok, 's még
a' hölgyek is gyászöltözetben jelentek meg. Miután új leve-
lek 's feliratok, melyekben John O' Connell, atyja utódaul
az egyleti főnökségben üdvözöltetik (John O' Connell a' fő-
nökséget azonban el nem fogadá), felolvastattak, az el-
hunyt izgató buzgó barátja Tom Steele hosszas beszédet
tartott, melyben eddigelői politikai életét fejtegeté 's végül
azon nyilatkozással fejezé be, mikép ma utolsó ízben jelenik
meg az engesztelődési csarnokban, vagy általfánfogva min-
den politikai gyűlekezethen. Egész életén keresztül hű párt-
híve volt O' Connellnek, 's az maradand most annak holta
után is, nem feledhetvén el soha azon elveket, melyeket
e' nagy férfi hirdetett. Mindazáltal úgy meg levén győződve,
hogy Irland háládatlan volt O' Connell iránt, 's hogy az eme
hálátlanság üdözataul dől a' sirba, soha többé nem foglal-
kodandik az irlandi politikával. Ezen bucsubeszédet a' gyű-
lekezet nagy figyelemmel hallgatta; a' nélkül azonban, hogy
nézetét osztaná mély fájdalomból eredt elhatározásától
tisztelő elismerését meg nem tagadhatá. Az egylet heti jö-
vedelme 80 ft stlget tón.

Salomons David izraelita miután marylebonei vá-
lasztási biztossá neveztetett, kénytelen a' nevezett helyet
illető követi-jelöltségről lemondani.

Dr. Pusey Oxfordban új bibliafordítást létesít, a' lit-
lemorei kath. kolostorban nyomtatván azt. Ezen körülmény
gyanút gerjeszte a' protestánsokban, kik ama fordítványt,
még mielőtt megjelenék, „az új szövetség elferdítésének”
nevezék el.

Tamvorthban, a' Peel család székhelyén, legközebbi
választásra annak hosszas évi parlamenti képviselőjével
sir R. Peel volt elnökminiszterrel versenytársul testvére
William Yates Peel lép föl. — A' londoni bibliatársaság
1846ban 1,419,283 bibliát különféle nyelvekben osztatott
szét. Alapitása óta (1827.) e' társaság a' szentírás 19
millió példányban terjesztette már. Bevételai mult évben tő-

nek 114,740 ft stlget, kiadási 128,525öt. Ez első eset, hogy hiányt mutatott a költségvetés.

FRANCZIAORSZÁG. Bugeaud helytartósága ugyan végire jár. Ő ez esetet algiri Moniteurjében adja tudtul a világnak egy cikik által, mely a való hadvezér politikai végrendeleteit tekinthető. „Nagy kabylföld, így szól a cikik, uralmunk alá lépett. A marsal yslyi herczeg 's altábornok Bedeau főirányiban keresztül vonultak rajta 's Budzsia falai alatt eszközölték az egyesülést. Ott számos kabyl főnök hódolt. Ezen föld legdúsabb iparosb, népesb része Algir tartománynak. Azonkívül ez volt az egyetlen nagyobb terjedelmű vidék, mely függetlenül maradt. Ugyanazon időben Cavaignac és Renault tábornokok a sivataggal szomszédos tartományokat járták be, még Herbillon és Yussuf tábornokok ismét másokat látogattak meg. Valamennyi tudósítás megegyezően jelenti, hogy a saharai törzsek tökéletesen meghódultak. Az ország belseje nyugalmas. Így ezen pillanatban a marokkói határszéltől egész Tuniszig, a földközi tengertől egész a homoktengerig francia tekintély uralkodik egész Algirföld fölött elvitázhatlanul. A marsal Yslyi herczeg Franciaországba tér vissza. Megkérte a hadminisztert, legyen tekintettel állomása betöltése iránt. Helytartósága ideje, teljes történeti eseményekkel, 6 évig tartott. Elutazása június 6kán történt. Párizsban már új harczra készül vele az ellenzéki sajtó, mely szerint a marsalra ott nagyszerű politikai szerep várakozik.

Nyilvános árverésen Párizsban néhány nap előtt az 1814től 1815ig Napoleon 's a bourbonok ellen megjelent torzképek tökéletes gyűjteménye árultott következő czim alatt: „hostoire caricaturique de l'empereur Napoleon et de la Restauration.“ Birtokosok de l'Estang a császárság és restauratio alatt a szépművészetek igazgatásánál tisztviselő volt, 's becses gyűjteményét jegyzékekkel szaporította, melyek annak értékét még inkább nevelték. A gyűjteményt a műszerető Delessert testvérek egyike aránylag igen olcsó áron t. i. 500 frankon vette meg.

Jun. 10. 's 11kei követkamrai ülésekben az algiri katonai 's polgári közszolgálatra (1847. évre) kért rendkívüli hiteletet illető törvényjavaslat szakaszonként tárgyalott, 's a második napi ülés végén az egész törvényjavaslat 231 szóval 30 ellen elfogadtott. Ez alkalomkor Guizot föltétlenül magasztalá Bugeaud kormányzását 's kimutatni iparkodék, hogy a francia uralom Algirban immár biztos lábon áll. Bugeaud marsal Algir polgári népességétől is elbucszott már, 's tanács és oktatással látta azt el. A kormányzó jun. 8kára Marseillébe várattott 's onnan mezei lakára való menendő. Azonban Párizsból egy magas kéztől levelet kapott azon felszólítással, hogy mielőtt Pesigordba menne, a fővárost látogassa meg. A minisztertanács hallomás szerint nem akarja lemondását elfogadni.

A kormány a francia tengerállomást a Tajóban négy járművel megerősítette. A hajócsapat egy ellenad-

mirál parancsai alatt fog állani 's az angol hajócsapattal egyesülni Porto megszállására. — Soult marsal, ki a kabinetügyekben kevés vagy épen semmi részt nem vesz már többé, elhagyja Párizst és st. amansi mezei jószágára vonul.

OLASZORSZÁG. Dr. Miley és ifj. O'Connell Daniel megérkeztek az izgató szívvel Rómába. Ott nagy diadalmenetet készítettek számára 's most a helytt nagyszerű gyászmisét tartottak örök nyugalmaért. O'Connell szive ideiglenesen az irlandi collegiumhoz tartozó Sta Agatha templomban tétetett le.

OROSZORSZÁG. Jun. 3kai sz. pétervári hírek szerint a kenyérár két hét óta folyvást növekedett. Ennek következtében a lisztárusok 's pékek a városi készletárakból meghatározott áron lisztet kaptak, kenyérsütésül a szegénységnek szinte szabott áron. Azonkívül czári rendelet folytán a gabna-nagykereskedők tanácskozányt tartottak a fővárosban, hol hasonlóan üdvös intézkedések tétettek a növekvő gabnaszükség elhárítására, miért a czár legfelsőbb megeléguését nyilvánítatá, irván a pénzügyminiszternek: „jelentse ön ezért a kereskedőknek hálámát, 's mondja meg nemeslelkű testvéreimnek, hogy nem is vártam egyéb eljárás tőlök, mert ismerem gondolkozásmodjokat 's büszke vagyok reájok.“ Ezen üdvös intézkedések legfőbbike volt, hogy a kivitelre szánt gabna tizedését a fővárosban hagyták 's igen olcsó áron osztaták el a közönség közt. —

50ik szám.

ÉRTESÍTŐ.

1847.

A' gőzösök járása 1847. június 15étől kezdve:

Pestről Bécsbe naponként; indulási idő a páratlan számú napokon — mint jun. 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29én—reggeli 5 óra.

A' páros számú napokon pedig, mint jun. 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30án, az indulás órája: déli 12 óra.

„ **Pozsonyba** indul gőzös minden másodnap, és pedig páros számú napokon, u. m. jan. 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30kán. Indulási idő reggeli 5 óra.

„ A' naponként reggeli öt órakor elindul hajók a Gönyő és Győr között járó gőzösekkel összeköttetésben vagnak.

„ **Zimonyba** hétfőn, Tittelnek lejárát- és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ kedden Eszéknek lemenet- és Tittelnek felmenet-utoni érintésével.

„ „ csütörtökön egyenesen oda és vissza.

„ „ pénteken, Tittelnek lemenet- és Eszéknek felmenet-utoni érintésével.

„ „ szombaton, Eszéknek lemenet- és Tittelnek felmenet-utoni érintésével.

„ **Drenkováig** vasárnap és szerdán.

Ezen gőzöseknek indulási idejük reggeli 5 óra

Őszeköttetési járasok Konstantinápoly- és Odesszával:

Vasárnap, június 20kán az oláh részen Konstantinápoly- és Odesszával.

Vasárnap, június 27kén a török részen Konstantinápoly és Odesszával.

Nagyon kéretik az uti-podgyásznak a Bécsbe járandó hajókra legfeljebb déli 11 óráig, Pozsonyba, Gönyőre, és Pestről lefelé járandókra legfeljebb estveli 8 óráig indulási nap előtt a hivatalban feladatása, minthogy a déli 11 óra után és illetőleg reggel a hajók elindulásuk előtt hozattak, csak a következő gőzössel szállíthatnak, a hajókra egyenes felhozás pedig épen azok indulása előtt nem engedtethek meg. Pesten, június 1jén 1847.

Gőzhajósági hivatal. 4—5

F ö l h í v á s

az első magyar Tiszagőzhajósági-társaság második részvényrészleteinek befizetésére.

A' t. cz. részvényesek tisztelettel felszólítanak a' 2dik 20 századti részvényrészletnek folyó 1847diki július 29dikétől augusztus 14dikéig befizetésére. — A' befizetések történnék: Pesten, Wodianer és fia irodájában, vasárnapok- és ünnepeket kivéve délutáni 3 órától 6ig; Debreczenben Rickl Anzelmnél, Miskolczon Fazekas Lászlónál, Szegeden Wodianer és fia irodájában.

Kelt Pesten, június 9dikén 1847.

A' választmány által. 3—3

M e g h í v á s.

Minthogy Pünköszt másod napján mint az évenkénti családgyűlésre egyezségileg éltüzött határnapon a' t. cz. W a t t a y c s a l á d tagjai kellő számmal meg nem jelentek, és időközben a' család közös leveleinek gondviselője meghalt, a' tisztelt család tagjai kéretnek, hogy pörkérdések 's más tárgyak iránt szükséges tanácskozás és intézkedés végett f. évi szeptember 12kén d. e. 9 órakor Pesten a' család ügyigazgatója szállásán minél számosabban megjelenni méltóztassanak.

2—3

Nyilvános intés.

Legközelebb olytán eset fordulván elő, hogy a' gőzösök egyikénegy rakasz, melynek tartalma „szagos olajak 's gyógyszeráraknak nyilvánítottak, mindazáltal „gyulékony folyadék ből“ állott, utazás közben meggyult 's csak leg-

Szerkeszti Helmezy Mihály. — Nyomatik Trattner-Károlyi betűvel, uri-utca 453. szám.

nagyobb erőfeszítéssel sikerült a' rakaszt a' raktárból kivitetni, 's hajót és összes rakományt, nagy szerencsétlenségtől megmenteni: ennek következtében kénytelennek látjama-gát az igazgatóság az 1847ki teherárjegyzéki 12d. §ra utalólag megkérni 's illetőleg figyelmeztetni a' t. közönséget, miszerint olyan tartalékokat, melyekben fölfejtő vagy gyulékony anyagok foglaltatnak, az e' czélra különösen meghatározott v o r ö s n y o m a t u levelekkel ellássák, 's valódi tartalmukat mondják be, ellenkező esetben, ha eltitkolás földözteték föl, vagy valamely szerencsétlenség támadna belőle, a' fenemített árjegyzék 12d. pontjánál fogva: mely szerint nemcsak 200pfnyit büntetés van mászánkint a' tarsasági nyugpénztézet javára szabva, hanem az általadó vagy elküldendő még minden eredhető kárért is felelős 's annak teljes megfizetésére köteles, az általadó vagy küldendő ellen mindentekintet nélkül törvényes lépés tétetik. Pest június 18kán 1847.

A' gőzhajósági hivatal. 2—3

A' „Magyar Gazda“ érdekében. Ismételve bátorokunk ezennel a' tisztelt olvasó közönséget figyelmeztetni, miszerint f. e. július 1ső napjától kezdve lapjaink fél-évi előfizetési díja, a' postai illetőség fölemelése következtében, ezental ismét az eredetileg megszabott öt pengő forintban állapotott meg. Ha nem is terjedelembre, de bel-tartalomra ugyanazon arányban gyarapítani lapjaink becsét annál inkább köteleességének ismerendi a' szerkesztőség, minthogy a' jövő féltétől kezdve a' lap vezetésének viszo-nyai a' M. Gaz. Egyesület irányában természetes állásukba visszatérnek. A' czimlapon eddig olvasható ezen szavak: „Kia dja M. Gazd. Egyesület“, sok félreértést 's helytelen magyarázatot szültek, 's habár a' lap minden színezetű véleménynek nyit-va volt, mégis az Egyesület majd tévedésből, majd tanr sz akaratból is egyes, é-pen nem hivatalos cikkek tartalmáért felelőssé tétetett 's megtámadtatott. Ennek lehe-tősége jövőre elhárítván, 's a' hivatalos egyesületi tárgyalásoknak és közleményeknek saját elkülönített rovat nyitvatván, a' lapnak minden egyéb foglalatáért egyedül a' szer-kesztőség leend felelős. Minél fogva, ha bár ezental is, mint eddigelő, a' magyar me-zőgazdaság jövőjét érdeklő statusgazdasági kérdések fejtegetésében minden színezetű 's okokkal támogatott megvitátásnak szabad tért nyitunk lapjainkban, mégis önnézetünk nyilvánításában teljes önállást, saját meggyőződésünk himezzellen kimondását, 's a' külön pártok feszült állását kerülve, statuspolgárhoz illő politikai függetlenséget tar-tunk föl magunknak, 's kiengesztelő inkább, mintsem ingerlő vagy támadó modorban fogjuk a' hivatásunkhoz tartozó kerkérdéseket fejtegetni. Mit is méltó igénnyel remélvén az Egyesület, 's méltányolván eddigi őszinte törekvéseinket, lapjainkat hi-vatalos közlönyekül jelölvén ki, megengedé, hogy e' folyóiratot nyit pártfogása alá helyezzük, 's az a' lap czimén ki is fejezhessük. E' nagy kitüntetést megérdemelni törekvésünk egyik czéja leend; a' sikert ellenben, hogy e' törekvésünk czélhoz való-ban eljutott, csak a' tisztelt olvasók gyarapodó száma igazolhatandja; mire is, te-kintve a' számos oldalról vett buzdító 's kedvező nyilatkozatokat, (mind a' mellett, hogy a' kir. postadíj emelése következtében az előfizetési ár jövő féltétől kezdve öt pengő for-intban állapotott meg) nyugodt kebellet számít. Pesten, június 11én 1847.

a' „Magyar Gazda“ szerkesztősége.

Hirdetvény.

A' nagykállói Kállay család részéről közhírré tétetik: miképen f. e. július hó 21-kén N. Kállóban tartandó árverés útján a' következő kissebb királyi haszonvételek fognak a' f. e. sz. Mihálynaptól kezdve három évre haszonbérbe kiadni:

1) A' borméretés N. Kálló városában a' nagy vendéglő épülettel, több vendégszo-bákkal, pinczékekkel, 40 lóra való istállóval és állással együtt.

2) A' Csokos kocsma

3) A' nagy árenda szinte pinczékekkel ellátva.

4) Az öt országos vásár, és a' minden héten tartatni szokott heti vásárok jöve-delme.

5) A' husvágási jog 50 hold legelővel.

A' bérteni kívánók elegendő bánat-pénzzel ellátva a' fenirtt helyre és időre hi-vatalosok. 1—3

Árverési hirdetvény.

A' diósgyőri k. k. uradalom részéről közhírré tétetik; hogy t. Borsod megyében létező Mubi pusztán az uradalmi juh ma-

jorban 101 darab kos, 209 darab anya juhok, 60 darab 2 éves jerke, 120 ür, mind flo-mított szőrű f. e. augusztus 19dikén Muhini tartandó árverés útján, a' többet igérőnek készpénzért fog eladni. 1—3

Gabonaár váltógarasokban.

		Tisztabuzs	Kétszeres	Rozs	Arpa	Zab	Kukorica
Pesten,	június 18.	(pesti m.) 470-520	—	40-42	300-320	120-140	320-330
Veszprém,	„ 15.	(poz. m.) 300-318	—	280-305	245-252	103-108	— 270
Baja,	„ 4.	281-292	—	—	—	—	— 220
Győrött,	„ 5.	320-360	290-300	280-300	220-230	98-100	230-240
Mosonyban,	„ 10.	320-370	260-280	255-280	190-210	102-112	208-230
N. Szombatban,	„ 8.	310-375	—	302-315	260-268	102-105	—
Pozsonyban,	„ 8.	320-355	—	273-309	— 240	104-107	— 254
Miskolczon,	„ 3.	420-425	390-395	375-380	255-260	94-59	270-208